

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angest

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angest", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angest*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 68. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698092445312/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angest

penderet. Angesten er imidlertid et Udtryk for den menneskelige Naturs Fuldkommenhed, og det er derfor kun hos lavere Folkeslag, at man finder Analogien til Dyrets lette Fødsel.

Men jo mere Angst, jo mere Sandselighed. Det procreerede Individ er mere sandeligt end det oprindelige, og dette Mere er Generationens almindelige Mere for ethvert senere Individ i Forhold til Adam.

Men det for ethvert senere Individ Mere af Angst og Sandselighed i Forhold til Adam kan naturligvis igen i det enkelte Individ betyde et Mere og Mindre. Her ligge Differentser, som i Sandhed ere saa forfærdelige, at vistnok Ingen vover sig til i dybere Forstand og med ægte menneskelig Sympathie at tænke derover, uden at han med en Urokkelighed, som Intet kan bringe til at zitte, er forvisset om, at der aldrig i Verden er fundet eller skal findes et saadant Mere, at det ved en simpel Overgang forvandler det Quantitative til det Qualitative. Hvad Skriften lærer, at Gud hjemsøger Fædrenes Brødre paa Børnene i 3de og 4de Led, det forkynder Livet høirostet nok. At ville snakke sig fra det Forfærdelige ved den Forklaring, at hiint Udsagn er en jødisk Lære, hjælper Intet. Christendommen har aldrig vedkjendt sig at privilegere hvert enkelt Individ til i udvortes Forstand at begynde forfra. Ethvert Individ begynder i en historisk Nexus og Naturens Consequenter gjælde endnu som nogensinde. Kun deri er Forskjellen, at Christendommen lærer, at opløste sig over hiint Mere, og dommer den, som ikke gør det, at han ikke vil det.

Netop fordi Sandseligheden her er bestemt som et Mere, bliver Aandens Angst, idet den skal overtage den, en større. Som Maximum ligger her det Forfærdelige, at Angst for Synden frembringer Synden. Lader man den onde Begjerlighed, Concupiscentsen o.s.v. være Individet medfødt, saa faaer man ikke Tvetydigheden, i hvilken Individet baade bliver skyldigt og uskyldigt. I Angestens Afmagt segner Individet, men netop derfor er han baade skyldig og uskyldig.

Detaljerede Exempler paa dette uendeligt fluctuerende Mere og Mindre vil jeg her ikke anføre. Naar disse skulle have nogen Betydning kræve de en vidtløftig og omhyggelig æsthetisk-psychologisk Udførelse.